

U2S

UNIE ZAMĚSTNATELSKÝCH
SVAZŮ ČESKÉ REPUBLIKY

SEKCE KULTURY UZS ČR

Priority v oblasti kultury pro rok 2027

PRACOVNÍ TEXTY

Obecné, ekonomické a legislativní priority

Verze ze 7. 9. 2026

Preamble

Principy, o jejichž naplňování usilujeme

- Kultura musí být nezávislá a svoboda umělecké tvorby musí být chráněna.
- Kultura má mít stabilní a předvídatelné legislativní a ekonomické prostředí.
- Kultura je společný úděl celé společnosti – všichni ji potřebujeme a všichni za ní neseme odpovědnost.

Obecné priority (1/3)

- Odolnost kulturních hodnot a institucí i v případě živelných pohrom, zločinných útoků, válečných činů či jiných vážných krizí: v úzké meziresortní spolupráci MK ČR, MV ČR, MO a dalších resortů systematicky řešit metodické, finanční i legislativní otázky bezpečnosti v kultuře, tedy komplexní ochranu pracovníků, návštěvníků i kulturních hodnot, mimo jiné co nejdříve obnovit dotační programy na ochranu měkkých cílů v oblasti kultury, prosazování celospolečenského vnímání kultury jako strategicky důležitého faktoru kvality života celé populace, včetně posilování soudržnosti společnosti a pozitivního dopadu na duševní zdraví a environmentálně ohleduplné chování.

Obecné priority (2/3)

- Naplňování Státní kulturní politiky ČR 2026–2030+ a dalších strategických dokumentů v oblasti kultury, včasné zahájení široké a otevřené odborné diskuse při přípravě nových strategických dokumentů či novelizaci stávajících.
- Iniciování, podporu a prohlubování mezíresortní spolupráce MK ČR s dalšími orgány státní správy (MŠMT, MPO, MPSV či ÚV ČR) a se samosprávami, naplňování cílů Memoranda o mezíresortní spolupráci mezi MK ČR a MŠMT ČR posilováním edukačních funkcí muzeí, galerií a knihoven jako nedílné součásti systému vzdělávání, včetně podpory vzniku pracovních míst edukátorů v kultuře, přijetí analogického memoranda o mezíresortní spolupráci mezi MK ČR a MŠMT ČR v oblasti živého umění.
- Zpracování návrhu a přijetí Národního programu na podporu čtenářství.

Obecné priority (3/3)

- Velmi obezřetný přístup zřizovatelů v otázkách rušení nebo slučování kulturních organizací, zejména pokud jsou motivovány bezprostřední ekonomickou situací, takové kroky by měly být vždy činěny až po zevrubném zvážení všech dopadů, a to ve spolupráci MK ČR, územní samosprávy, Sekce kultury UZS ČR, profesních organizací a odborné veřejnosti.

Ekonomické priority (1/3)

- Zachování televizních a rozhlasových poplatků jako hlavního zdroje financování médií veřejné služby.
- Navýšení rozpočtu Ministerstva kultury minimálně na 1 % výdajů státního rozpočtu, a to na kulturu jako veřejnou službu, tzn. bez výdajů na majetkové vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi dle zákona č. 428/2012 Sb.
- Kontinuální navázání podpory na již realizované programy a aktivity financované z Národního programu obnovy (NPO) včetně získání dalších mezinárodních zdrojů.
- Navýšení finančních prostředků v programech státní podpory kulturních služeb a podpory živého umění na 1 ‰ výdajů státního rozpočtu (například Program státní podpory profesionálních divadel a stálých profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů, Kulturní aktivity, Veřejné informační služby knihoven, podpora literatury a čtenářství).

Ekonomické priority (2/3)

- Zavedení víceletého financování a vytvoření investičního dotačního programu pro organizace žádající o podporu v Kulturních aktivitách.
- Úpravu stávajících programů státní podpory činností muzeí a galerií tak, aby bylo možné hradit provoz, včetně úhrady paušálních výdajů.
- Dlouhodobé snižování sazby DPH pro sektor kultury.
- Navýšení dotačních programů přispívajících na celoroční činnost nezřizovaných kulturních organizací ve výši, která umožní vznik regulérních pracovních míst.
- Možnost čerpání finančních prostředků na personální náklady ve všech dotačních programech MK ČR.
- Významné navýšení prostředků vynakládaných státem na nákup knih knihovnami.
- Umožnění rychlejších odpisů knižních zásob pro nakladatele.

Ekonomické priority (3/3)

- Zajištění finančních prostředků na uzavírání licenčních smluv v rámci rozšířené kolektivní správy pro zpřístupnění kulturního a vědeckého dědictví v digitální formě.
- Účinnější a konkrétní grantovou podporu vědecko-výzkumné činnosti muzeí, galerií a knihoven všech typů.
- Zapojení Sekce kultury UZS ČR a další odborné veřejnosti do evaluace grantových řízení MK ČR a implementace dobré praxe a úspěšných dotačních schémat Národního plánu obnovy do dotačních programů MK ČR poskytovaných z národních zdrojů.
- Řešit ve spolupráci státu a územní samosprávy kritickou situaci v oblasti platového odměňování, která hrozí ztrátou konkurenceschopnosti kultury na trhu práce a následně dlouhodobým poškozením české kultury.

Legislativní priority (1/3)

- Vznik zastřešujícího právního předpisu pro oblast kultury (zákon o kultuře) a vznik specifických zákonů (například muzea jako instituce a jejich specifické činnosti, zpřístupnění kulturního dědictví v digitální podobě), vč. jejich navázání na již existující právní předpisy.
- Zakotvení definice odborných pracovníků kultury do zákona č. 203/2006 Sb., o některých druzích podpory kultury.
- Rozvíjení statusu umělce v intencích doporučení formulovaných Národním institutem pro kulturu nad rámec nové právní formy.
- Jednotnou legislativní úpravu a finanční podporu uchovávání a zpřístupnění kulturního dědictví v digitální podobě pro vědu, vzdělávání i širokou veřejnost.

Legislativní priority (2/3)

- Podílení se na přípravě nové právní úpravy archeologické památkové péče a řešení problému narůstajícího ničení archeologického kulturního dědictví (v rámci zákona o ochraně památkového fondu nebo v samostatné právní normě).
- Novelizaci legislativy povinného výtisku s cílem zajištění povinného odevzdávání elektronických publikací a zajištění archivace českého webu.
- Rekodifikaci nebo novelizaci knihovního zákona (zák. č. 257/2001 Sb.) do podoby odpovídající současným trendům využívání informačních zdrojů a digitálních služeb, včetně možnosti knihoven používat pro identifikaci svých uživatelů Identitu občana, tj. kvalifikovaný systém elektronické identifikace poskytovaný Portálem národního bodu pro identifikaci a autentizaci (NIA).

Legislativní priority (3/3)

- Aktualizaci katalogu prací, např. s ohledem na vznik nových kulturních profesí a situaci umělecko-technických profesí, kde došlo k enormnímu nárůstu potřebné kvalifikace v souvislosti se zapojováním nových technologií.
- Vyjednání výjimky pro kulturní oblast v implementaci pravidel ochrany místních pracovních trhů dorovnáváním minimální mzdy platné v místě výkonu práce.
- Systematické řešení otázky uchování zvukového kulturního dědictví.

UZS

UNIE ZAMĚSTNAVATELSKÝCH
SVAZŮ ČESKÉ REPUBLIKY

SEKCE KULTURY UZS ČR

Děkujeme za pozornost

Petr Hanuš
petr.hanus@uzs.cz